

§ 252

Kruunusillat-hankkeen hankesuunnitelman enimmäishinnan korottaminen raitiotieosuuden osalta

HEL 2021-006915 T 10 06 00

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti Kruunusillat -hankkeen raitiotieosuuden (Helsingin päärautatieasemalta Laajasalon Yliskylään ja Haakoninlahdelle) vaiheistamisesta ja enimmäishinnan korottamisesta seuraavasti:

A.

Ensimmäisessä vaiheessa rakennetaan raitiotieyhteys Laajasalon Laajasalontieltä Hakaniemeen, jonka osalta hankkeen kokonaiskustannusarvio on 326 miljoonaa euroa joulukuun 2020 kustannustasossa.

B.

Raitiotieyhteyden Hakaniemestä Helsingin päärautatieasemalle suunnittelua ja toteutuksen valmistelua jatketaan ja osuutta koskeva kustannusarvio tuodaan erikseen päätettäväksi.

Vaiheen jatkosuunnittelun lähtökohtana on, että Kaivokadulle ei tarvita erillistä pikaraitiotien päätepysäkkiä, vaan linja kytketään tarkoituksenmukaisella tavalla jatkumaan muuhun raitiotieverkkoon.

Kaupunginvaltuusto päätti tarkistaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti.

Käsittely

Valtuutettu Marcus Rantala ehdotti valtuutettu Mika Ebelingin kannattamana, että asia palautetaan kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi niin, että nopealla aikataululla selvitetään onko vaihtoehtoja sillalle jotka mahdollistavat toimivan joukkoliikenteen Kruunuvuorenrannalta. Vaihtoehtona voisi olla esimerkiksi yhdistelmä kehitetystä lauttaliikenteestä, sähkö- busseista ja Herttoniemen metroasemalle kulkevasta pikaraitiotiestä. Tehdään myös vertailu eri vaihtoehtojen hiihijalanjälkien osalta.

Lisäksi keskustelun kuluessa valtuutettu Mari Rantanen ehdotti valtuutettu Nuutti Hyttisen kannattamana, että asia palautetaan kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi. Kruunusillat-hankkeen kustannuslaskelmat ovat niin merkittäviä, että hankkeen kokonaiskustannusten selvitys on syytä saattaa loppuun ja tuoda valtuustolle tietoon ennen lisärahoituspäätösten tekemistä.

25.08.2021

Asia/6

Äänestysjärjestys

Palautusehdotuksista äänestettiin erikseen.

1 äänestys

Asian käsittelyn jatko JAA, palautus EI

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

EI-ehdotus: Asia palautetaan uuteen valmisteluun niin, että nopealla aikataululla selvitetään onko vaihtoehtoja sille, jotka mahdollistavat toimivan joukkoliikenteen Kruunuvuorenrannalta. Vaihtoehtona voisi olla esimerkiksi yhdistelmä kehitetystä lauttaliikenteestä, sähkö- busseista ja Herttoniemen metroasemalle kulkevasta pikaraitiotiestä. Tehdään myös vertailu eri vaihtoehtojen hiilijalanjälkien osalta.

Jaa-äännet: 69

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Alviina Alametsä, Outi Alanko-Kahiluoto, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Maaret Castrén, Fatim Diarra, Elisa Gebhard, Tuula Haatainen, Mia Haglund, Oona Hagman, Juha Hakola, Timo Harakka, Atte Harjanne, Joel Harkimo, Eveliina Heinäluoma, Titta Hiltunen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Shawn Huff, Anniina Iskanius, Ville Jalovaara, Mikael Jungner, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Elina Kauppila, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Laura Kolbe, Sini Korpinen, Minja Koskela, Petra Malin, Otto Meri, Sami Muttillainen, Seija Muurinen, Tuomas Nevanlinna, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård-Peltola, Maria Ohisalo, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Suldaan Said Ahmed, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Osmo Soini-vaara, Nina Suomalainen, Ilkka Taipale, Pilvi Torsti, Erkki Tuomioja, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen, Ozan Yanar

Ei-äännet: 15

Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Mika Ebeling, Nora Grotenfelt, Nuutti Hyttinen, Pia Kopra, Laura Korpinen, Teija Makkonen, Björn Månsson, Tom Packalén, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Pirkko Ruohonen-Lerner

Tyhjä: 1

Jussi Halla-aho

Kaupunginvaltuusto jatkoi asian käsittelyä.

2 äänestys

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

25.08.2021

Asian käsittelyn jatko JAA, palautus EI

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

EI-ehdotus: Asia palautetaan uudelleen valmisteltavaksi. Kruunusillat-hankkeen kustannuslytykset ovat niin merkittäviä, että hankkeen kokonaiskustannusten selvitys on syytä saattaa loppuun ja tuoda valtuustolle tietoon ennen lisärahoituspäätösten tekemistä.

Jaa-äännet: 66

Hilka Ahde, Mahad Ahmed, Alviina Alametsä, Outi Alanko-Kahiluoto, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Maaret Castrén, Fatim Diarra, Elisa Gebhard, Tuula Haatainen, Mia Haglund, Juha Hakola, Timo Harakka, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Titta Hiltunen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Shawn Huff, Anniina Iskanius, Ville Jalovaara, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Elina Kauppila, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Laura Kolbe, Sini Korpinen, Minja Koskela, Petra Malin, Otto Meri, Sami Muttilainen, Seija Muurinen, Tuomas Nevanlinna, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård-Peltola, Maria Ohisalo, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Suldaan Said Ahmed, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Ilkka Taipale, Pilvi Torsti, Erkki Tuomioja, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen, Ozan Yanar

Ei-äännet: 18

Eva Biaudet, Silja Borgarsdottir Sandelin, Mika Ebeling, Nora Grotenfelt, Oona Hagman, Jussi Halla-aho, Joel Harkimo, Nuutti Hyttinen, Mikael Jungner, Pia Kopra, Laura Korpinen, Teija Makkonen, Björn Månsson, Tom Packalén, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Pirkko Ruohonen-Lerner

Tyhjä: 1

Harry Bogomoloff

Kaupunginvaltuusto jatkoi asian käsittelyä.

Valtuutettu Laura Korpinen ehdotti valtuutettu Pirkko Ruohonen-Lernerin kannattamana, että ehdotus hylätään seuraavin perusteluin:

Kruunusilta-hankkeen kokonaiskustannukset ovat jääneet epäselviksi, eikä sen vuoksi katso järkeväksi hyväksyä lisämäärärahojen osoittamista hankkeelle tai hankkeen vaiheistamista. Laajasaloon on jo sillat, eikä uusia tarvita, ja metro-yhteys, eikä päällekkäinen raidejärjestely on tarpeen. Ei ole syytä käyttää jo rakennettua metroa vähemmän. Laaja-

saloon voidaan liityntäbussivuoroja lisätä, ja busseja vaihtaa vähäpäästöisemmäksi.

Keskustelun kuluessa ehdotettiin hyväksyttäväksi kolme toivomuspontta.

Valtuutettu Daniel Sazonov ehdotti valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaaran kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen.

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuutta rakentamisen aikana etsiä teknisiä ja toiminnallisia ratkaisuja, joilla sillan käyttöastetta voitaisiin kasvattaa esimerkiksi mahdollistamalla päästöttömille ja vähäpäästöisille ajoneuvoille sillan käyttö.

Valtuutettu Otto Meri ehdotti valtuutettu Nuutti Hyttisen kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Hyväksyessään Kruunusillat-hankkeen hankesuunnitelman enimmäishinnan korottamisen raitiotieosuuden osalta kaupunginvaltuusto edellyttää selvittävän mahdollisuutta lisätä hankkeen kannattavuutta kasvattamalla Laajasalon asumistehokkuutta raitiotien vaikutusalueella luontoarvoista huolehtien.

Valtuutettu Mirita Saxberg ehdotti valtuutettu Marcus Rantalan kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Hyväksyessään Kruunusillat-hankesuunnitelman hinnankorotuksen valtuusto edellyttää selvittävän mahdollisuutta luoda säästöjä raitioliikenteen hoitamisen kustannuksissa, kuten arvioimalla uudelleen Laajasalon hybridivarikkohankkeen perusteet ja edistämällä Kruunusillat-raiotien liikennöinnin hoitamista muilta HKL:n varikoilta käsin.

Äänestysjärjestys

Hylkäysehdotuksesta äänestettiin ensin pohjaehdotusta vastaan. Tämän jälkeen toivomusponnien hyväksymisestä äänestettiin kustakin erikseen.

3 äänestys

Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, hylkäys EI

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

JAA-ehdotus: Kaupunginhallitus

Ei-ehdotus: Esitän että ehdotus hylätään. Kruunusilta-hankkeen kokonaiskustannukset ovat jääneet epäselviksi, enkä sen vuoksi katso järkeväksi hyväksyä lisämäärärahojen osoittamista hankkeelle tai hankkeen vaiheistamista. Laajasaloon on jo sillat, eikä uusia tarvita, ja metro-yhteys, eikä päällekkäinen raidejärjestely on tarpeen. Ei ole syytä käyttää jo rakennettua metroa vähemmän. Laajasaloon voidaan liitintäbussivuoroja lisätä, ja busseja vaihtaa vähäpäästöisemmäksi.

Jaa-äännet: 71

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Alviina Alametsä, Outi Alanko-Kahiluoto, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Maaret Castrén, Fatim Diarra, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Tuula Haatainen, Mia Haglund, Oona Hagman, Juha Hakola, Timo Harakka, Atte Harjanne, Joel Harkimo, Eveliina Heinäluoma, Titta Hiltunen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Shawn Huff, Nuutti Hyttinen, Anniina Iskanius, Ville Jalovaara, Mikael Jungner, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Elina Kauppila, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Laura Kolbe, Sini Korpinen, Minja Koskela, Petra Malin, Otto Meri, Sami Muttilainen, Seija Muuri-
nen, Tuomas Nevanlinna, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård-Peltola, Maria Ohisalo, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Parkarinen, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Suldaan Said Ahmed, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Ilkka Taipale, Pilvi Torsti, Erkki Tuomioja, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen, Ozan Yanar

Ei-äännet: 8

Mika Ebeling, Pia Kopra, Laura Korpinen, Teija Makkonen, Tom Päckalén, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Pirkko Ruohonen-Lerner

Tyhjä: 4

Eva Biaudet, Silja Borgarsdottir Sandelin, Björn Månsson, Marcus Rantala

Poissa: 2

Harry Bogomoloff, Jussi Halla-aho

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen.

4 äänestys

Valtuutettu Daniel Sazonovin ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus Ei

JAA-ehdotus: ”Kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuutta rakentamisen aikana etsiä teknisiä ja toiminnallisia ratkaisuja, joilla sillan käyttöastetta voitaisiin kasvattaa esimerkiksi mahdollistamalla päästöttömille ja vähäpäästöisille ajoneuvoille sillan käyttö.”

Ei-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 37

Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Silja Borgarsdottir Sandelin, Maarit Castrén, Mika Ebeling, Nora Grotenfelt, Oona Hagman, Juha Hakola, Joel Harkimo, Anniina Iskanus, Mikael Jungner, Arja Karhuvaara, Laura Korpinen, Sini Korpinen, Teija Makkonen, Otto Meri, Seija Muurinen, Björn Månsson, Dani Niskanen, Mia Nygård-Peltola, Tom Pakalén, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Pirkko Ruohonen-Lerner, Wille Rydman, Sari Sarkomaa, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Nina Suomalainen, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 26

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Tuula Haatainen, Mia Haglund, Timo Harakka, Eveliina Heinäluoma, Titta Hiltunen, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Elina Kauppila, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Minja Koskela, Petra Malin, Sami Muttilainen, Tuomas Nevanlinna, Nasima Razmyar, Suldaan Said Ahmed, Osmo Soininvaara, Ilkka Taipale, Pilvi Torsti, Erkki Tuomioja, Sinikka Vepsä

Tyhjä: 20

Alviina Alametsä, Outi Alanko-Kahiluoto, Fatim Diarra, Atte Harjanne, Mari Holopainen, Shawn Huff, Nuutti Hyttinen, Emma Kari, Laura Kolbe, Pia Kopra, Johanna Nuorteva, Maria Ohisalo, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Tuomas Rantanen, Pekka Sauri, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Poissa: 2

Harry Bogomoloff, Jussi Halla-aho

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Daniel Sazonovin ehdottamaa toivomuspontta.

5 äänestys

Valtuutettu Otto Meren ehdottama toivomusponssi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Hyväksyessään Kruunusillat-hankkeen hankesuunnitelman enimmäishinnan korottamisen raitiotieosuuden osalta kaupunginvaltuusto edellyttää selvitetävään mahdollisuutta lisätä hankkeen kan-

25.08.2021

nattavuutta kasvattamalla Laajasalon asumistehokkuutta raitiotien vaikutusalueella luontoarvoista huolehtien.

Ei-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 19

Maaret Castrén, Oona Hagman, Atte Harjanne, Joel Harkimo, Nuutti Hyttinen, Mikael Jungner, Otso Kivekäs, Pia Kopra, Otto Meri, Dani Niskanen, Tom Packalén, Matias Pajula, Mika Raatikainen, Risto Rautava, Pekka Sauri, Daniel Sazonov, Nina Suomalainen, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 34

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Paavo Arhinmäki, Eva Biaudet, Silja Borgarsdottir Sandelin, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Tuula Haatainen, Mia Haglund, Timo Harakka, Eveliina Heinäluoma, Titta Hiltunen, Veronika Honkasalo, Anniina Iskanius, Ville Jalovaara, Elina Kauppila, Mai Kivelä, Laura Korpinen, Sini Korpinen, Minja Koskela, Petra Malin, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Tuomas Nevanlinna, Pia Pakarinen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Nasima Razmyar, Pirkko Ruohonen-Lerner, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Ilkka Taipale, Pilvi Torsti, Erkki Tuomioja

Tyhjä: 30

Alviina Alametsä, Outi Alanko-Kahiluoto, Pentti Arajärvi, Sirpa Askoseljavaara, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Juha Hakola, Mari Holopainen, Shawn Huff, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Laura Kolbe, Teija Makkonen, Seija Muurinen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård-Peltola, Maria Ohisalo, Jenni Pajunen, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Tuomas Rantanen, Laura Rissanen, Wille Rydman, Sari Sarkomaa, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Reetta Vanhanen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Poissa: 2

Harry Bogomoloff, Jussi Halla-aho

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Otto Meren ehdottamaa toivomuspontta.

6 äänestys

Valtuutettu Mirita Saxbergin ehdottama toivomusponssi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Hyväksyessään Kruunusillat-hankesuunnitelman hinnankorotuksen valtuusto edellyttää selvitettävän mahdollisuutta luoda säästöjä raitioliikenteen hoitamisen kustannuksissa, kuten arvioimalla uudelleen Laajasalon hybridivarikkohankkeen perusteet ja edistämällä

25.08.2021

Kruunusillat-raitiotien liikennöinnin hoitamista muilta HKL:n varikoilta käsin.

Ei-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 28

Alviina Alametsä, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Mika Ebeling, Nora Grotenfelt, Oona Hagman, Mari Holopainen, Shawn Huff, Mikael Jungner, Emma Kari, Otso Kivekäs, Laura Korpinen, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård-Peltola, Maria Ohisalo, Tom Packalén, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Pirkko Ruohonen-Lerner, Mirita Saxberg, Anni Sinnemäki, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 8

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Pentti Arajärvi, Elisa Gebhard, Timo Harakka, Titta Hiltunen, Pilvi Torsti, Erkki Tuomioja

Tyhjä: 48

Outi Alanko-Kahiluoto, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Maarret Castrén, Fatim Diarra, Tuula Haatainen, Mia Haglund, Juha Hakola, Atte Harjanne, Joel Harkimo, Eveliina Heinäluoma, Veronika Honkasalo, Nuutti Hyttinen, Anniina Iskanius, Ville Jalovaara, Arja Karhuvaara, Elina Kauppila, Mai Kivelä, Laura Kolbe, Pia Kopra, Sini Korpinen, Minja Koskela, Teija Makkonen, Petra Malin, Otto Meri, Seija Muurinen, Tuomas Nevanlinna, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Mika Raatikainen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Suldaan Said Ahmed, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Daniel Sazonov, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Ilkka Taipale, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä, Ozan Yanar

Poissa: 1

Jussi Halla-aho

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Mirita Saxbergin ehdottamaa toivomuspontta.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36154

[tanja.sippola-alho\(a\)hel.fi](mailto:tanja.sippola-alho(a)hel.fi)

Saara Kanto, hankepäällikkö, puhelin: 310 20277

[saara.kanto\(a\)hel.fi](mailto:saara.kanto(a)hel.fi)

Ville Alajoki, tiimipäällikkö, puhelin: 310 39848

[ville.alajoki\(a\)hel.fi](mailto:ville.alajoki(a)hel.fi)

Artturi Lähdetie, Yksikön johtaja, puhelin: 310 36245

[artturi.lahdetie\(a\)hel.fi](mailto:artturi.lahdetie(a)hel.fi)

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

25.08.2021

Asia/6

Liitteet

1 Perusteet raitiotieosuuden enimmäishinnan korotukselle

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote

Helsingin seudun liikenne -
kuntayhtymä
Helsingin seudun ympäristöpal-
velut -kuntayhtymä
Helen Oy

Helen Sähköverkko Oy

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kruunusillat-hanke toteuttaa uuden raitiotieyhteyden Helsingin keskus-
tan ja Laajasalon välille. Raitiotien on suunniteltu kulkevan Helsingin
päärautatieasemalta Hakaniemen ja Merihaan kautta Kalasataman
Nihtiin, josta se jatkaa Korkeasaaren kautta Kruunuvuorensiltaa pitkin
Kruunuvuorenrantaan ja edelleen Yliskylään. Raitiotien yhteydessä to-
teutetaan kolme uutta siltaa, Merihaansilta, Finkensilta ja Kruunuvuo-
rensilta, joka tulee valmistuessaan olemaan Suomen pisin (1,2 km).
Raitiotien oheen toteutetaan jalankulkuyhteydet ja pyöräliikenteen baa-
nayhteys.

Kruunusillat-hankkeessa toteutetaan noin 9 kilometriä uutta pikaraitio-
tietä. Toteutus sisältää raitiotiejärjestelmän edellyttämän raitiotieinfran
sekä raitiotiejärjestelmän edellyttämät välttämättömät muutokset ole-
massa olevaan katuinfraan. Pikaraitiotien suunnittelun tavoitteena on
mahdollisimman nopea ja häiriötön raitiovaunun kulku.

Raitiotie kulkee pääosin kehittyvillä alueilla, joissa alueen katuverkkoa
joko uusitaan tai rakennetaan samassa yhteydessä joko Kruunusillat-
hankkeen toimesta tai kaupungin muissa urakoissa raitiotiehankkeen
aikatauluun sovitettuna.

Aikaisemmat päätökset

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 31.8.2016, 210 §, Kruunusillat-hankkeen hankesuunnitelman siten, että hankesuunnitelman mukaisen raitiotien infrastruktuurin kokonaiskustannusarvio on 259,2 milj. euroa huhtikuun 2015 kustannustasossa.

Kruunusillat-hankkeen johtoryhmä päätti 3.10.2017 hankkeen toteuttamisesta kahtena hankintakokonaisuutena. Siltaurakassa toteutetaan kokonaisurakkana Kruunuvuorensilta ja Finkensilta. Muu kokonaisuus toteutetaan allianssimallilla.

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennetun ympäristön jaosto (RYJA 31.10.2019, 101 §) ja liikenneliikelaitoksen johtokunta (HKL jk 28.10.2019, 176 §) valitsivat raitiotieosuuden toteuttaviksi allianssitomijoiksi NRC Finland Group Oy:n ja YIT Suomi Oy:n ja suunnittelijoiksi Ramboll Finland Oy:n, Sitowise Oy:n ja Sweco Infra & Rail Oy:n (ent. NRC Finland Group Oy).

Siltaurakan osalta tekninen johtaja päätti urakoitsijavalinnasta 18.5.2021, 113 §. Urakoitsijaksi valittiin työyhteenliittymä Kruunusillat (Kreate Oy + YIT Suomi Oy).

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 17.6.2020, 173 §, Kruunusillat-linjaston raitiovaunujen hankesuunnitelman.

Hankkeen toteutuksesta

Kruunusillat-hankkeen toteuttaminen esitetään vaiheistettavan siten, että ensimmäisessä vaiheessa toteutetaan raitiotieyhteys Hakaniemestä Laajasalon Yliskylään Laajasalontielle sekä Haakoninlahdelle tavoiteaikataulussa niin, että yhteys olisi valmis vuoden 2026 aikana.

Tämä ensimmäinen vaihe on jaettu kahteen toteutuskokonaisuuteen, siltaurakkaan ja raitiotieosuuteen. Kokonaisurakkana kilpailutetussa siltaurakassa toteutetaan Kruunuvuorensilta ja Finkensilta sekä Korkeasaaren esirakentaminen. Raitiotieosuudessa toteutetaan ensimmäisessä vaiheessa allianssimallilla Merihaan silta, raitiotiejärjestelmä sekä muut katurakenteet koko matkalla.

Raitiotieosuudesta on irrotettu allianssitoteutuksen ulkopuolelle omiksi kokonaisuusikseen toisessa vaiheessa toteutettavat Helsingin päärautatieaseman raidejärjestelyt sekä Nihdissä Kalasatama-Pasila - hankkeen toteuttama yhteinen osuus raitiotiejärjestelmää.

Toisessa vaiheessa toteutettava raitiolinjan jatkaminen Hakaniemestä Helsingin päärautatieasemalle edellyttää jatkosuunnittelua mm. Kaivokadun raidejärjestelyjen muutoksista sekä osuuden Hakaniemi - Helsingin päärautatieasema ympärivästä kaupunkirakenteesta (mm. Kai-

saniemenkadun ja Unioninkadun liittymäjärjestelyt). Hakaniemi - Helsingin päärautatieasema -osuuden arvioidaan tässä vaiheessa toteutettavaksi vuosina 2026-2028. Rakentamisen vaiheistamisella vähennetään merkittävästi kustannus- ja aikatauluriskejä ja pyritään varmistamaan, että raitiotieyhteys Laajasalosta Hakaniemeen valmistuu tavoiteaikataulussa. Hakaniemi-Helsingin päärautatieasema -osuuden osalta suunnittelua jatketaan ja enimmäishinta sekä rakentamisen aloittaminen tuodaan päätöksentekoon, kun sisältö, kustannusarvio ja aikataulu on pystytty riittävän luotettavasti määrittelemään.

Hankkeen rakentamisen yhteydessä tulee toteuttaa myös ns. liittyviä hankkeita Kruunuvuorenrannassa, Kalasatamassa ja Hakaniemessä. Liittyvien hankkeiden toteuttaminen palvelee muuta kuin raitiotien rakentamista, mutta niiden toteuttaminen hankkeen kanssa samanaikaisesti on välttämätöntä hankkeen rakentamiskelpoisuuden varmistamiseksi. Liittyviä hankkeita koskeva, vuonna 2021 käytössä olevien määrärahojen ylitysesitys on tarkoitus esitellä kaupunginvaltuuston päätettäväksi samassa aikataulussa nyt käsiteltävän päätöksen kanssa. Ensimmäisen vaiheen liittyvien hankkeiden kustannusarvio on 236 milj. euroa joulukuun 2020 hintatasossa.

Yhteyden liikennöinti edellyttää myös investointeja kalustoon ja varikkokapasiteettiin. Varikkokapasiteetin järjestämistä selvitetään osana raitioliikennevarikkojen kokonaiskehittämissuunnitelman päivitystä, jonka liikenneliikelaitos (HKL) laatii.

Uusi kustannusarvio ja kustannusten ylitys

Vuonna 2016 hyväksytyn hankesuunnitelman mukainen kokonaiskustannusarvio 259,2 milj. euroa (MAKU-indeksi huhtikuu 2015) on vuoden 2020 joulukuun hintatasossa n. 267 milj. euroa. Nyt toteutettavaksi esitettävän ensimmäisen vaiheen hankekokonaisuuden kustannusarvio oli aiemmassa hankesuunnitelmakokonaisuudessa noin 255 milj. euroa joulukuun 2020 hintatasossa. Uusi ensimmäisen vaiheen kokonaiskustannusarvio on joulukuun 2020 hintatasossa 326 milj. euroa, joten kustannusylitys on tältä osuudelta noin 71 milj. euroa.

Kustannusylitys kohdistuu ensimmäisessä vaiheessa toteutettavaan raitiotieosuuteen. Siltaurakka on kilpailutettu kokonaisurakkana ja sen kokonaiskustannus on vuonna 2016 hyväksytyn hankesuunnitelman mukainen.

Kokonaiskustannusarvio käsittää kaikki tunnistetut pikaraitiotien infrastruktuurin edellyttämät työt.

Lisäksi hankkeen toteuttamiskelpoisuus edellyttää investointeja hanketta ympäröivään kaupunkirakenteeseen sekä kalustoon ja varikkoon.

Hankkeen toisessa vaiheessa toteutettavan raitiolinjaosuuden Hakaniemestä Helsingin päärautatieasemalle kustannusarviot ovat tällä hetkellä vielä hyvin alustavia ja osuuteen liittyvä kaupunkikehittäminen on kesken. Siten myös osuuden liittyvät hankkeet ovat osittain vielä tunnistamatta.

Hankesuunnitelman kustannusarvio on laadittu vuonna 2015, jolloin ei vielä ollut nykyisin toteutusvaiheessa olevien hankkeiden, kuten Raide-Jokeri ja Tampereen raitiotie, tuoreita kokemuksia laajojen nykyaikaisten raitiotiehankeiden toteutuksesta ja kustannustasosta.

Laatutasoon liittyviä kustannuksia ovat kasvattaneet raitiotierakentamisen tiukentuneet ja täsmentyneet vaatimukset. Liikennöinnin häiriönsietokykyä on katsottu tarkoituksenmukaiseksi parantaa hankesuunnitelmaan nähden mm. kasvattamalla sähkönsyöttöasemien, turvalaitteiden ja vaihteiden määrää sekä parantamalla ajolankajärjestelmää. Runkomelueristystä on päätetty toteuttaa laajemmalla alueella, jotta yhtäältä asuinmukavuus lähialueilla paranee ja toisaalta eristämisen tarve etenkin uusissa asuinrakennuksissa vähenee. Uutena vaatimuksena on tullut raitiotien sähköinen eristäminen hajavirtojen estämiseksi.

Kaupunkiympäristön tiukentuneet vaatimukset ovat kasvattaneet viheradan määrää ja vaikuttaneet Merihaansillan geometriaan. Merihaansillan mitoituksessa on jouduttu jääkuormien tarkemmasta arvioinnista johtuen parantamaan perustusten rakenteellista kestävyyttä.

Hankesuunnitelmassa ei osattu riittävästi huomioida tiiviissä kaupunkirakenteessa välttämättömän vaiheittaisen toteuttamisen ja liikennejärjestelyjen vaikutuksia. Lisäksi työn aikaiseen haittojen minimointiin on myöhemmin haluttu panostaa aiempaa enemmän. Ahtaassa kaupunkiympäristössä liikenteen rajoittamassa tilassa on jouduttu vaiheistamaan toteutus tavanomaista pidemmälle rakentamisajalle. Vaiheittainen toteuttaminen, liikennejärjestelyt ja työmaan haittojen minimointi ovat nostaneet työmaan ja tuotannon kustannuksia, jotka eivät suoraan kuulu itse rakennettavaan kokonaisuuteen. Käyttöönottovaiheen tehtäviä ei ollut hankesuunnitelmassa arvioitu ja allianssille on asetettu tavanomaista takuuaikaa pidempi jälkivastuu-aika. Hankesuunnitelmavaiheessa nämä tuotantoon liittyvät kustannukset arvioitiin yksikköhintoja korottavilla kertoimilla, jotka olivat karkeita asiantuntija-arvioita. Nämä kustannukset pystytään aidosti laskemaan vasta tuotannon suunnittelun yhteydessä.

Lisäksi laajoilla alueilla on raitiotien ohessa päätetty kehittää myös katu ympäristöä laajemmin, kun hankesuunnitelmavaiheessa raitiotie oli tarkoitus rakentaa olemassa olevaan katuun. Kustannusjako raitiotiehankeen ja muiden hankkeiden osalta on tehty nyt kaupungilla ylei-

sesti käytössä olevien uusien alueiden rakentamiseen liittyvien kustannusjakoperiaatteiden mukaisesti. Tämä on johtanut kustannusjakojen suhteen muutoksiin raitiotierakentamisen ja muun katurakentamisen välillä.

Vuonna 2016 hyväksytyn hankesuunnitelman kustannusarvio perustui yleissuunnitelmatasoisiiin suunnitelmiin. Rakennuskustannukset oli laskettu rakennusosien yksikköhintoihin ja määriin perustuvalla hankeosialaskennalla. Työnaikaisten liikennejärjestelyjen kustannusten suuruuksia arvioitiin prosentteina katujärjestelyjen kustannuksista. Hankesuunnitelmassa arvaamattomien kustannusten suuruudeksi arvioitiin 15%.

Nyt päätettäväksi esitettävä raitiotieosuuden kokonaiskustannusarvio perustuu allianssin kehitysvaiheessa toteutettuihin suunnitelmiin ja niitä laskettuun kustannusarvioon sekä muihin tilaajan hankintoihin. Allianssin kustannusarvion mahdollisesta alituksesta saatava hyöty jaetaan kaupungin ja palveluntuottajaosapuolten kesken.

Laaditun kustannusarvion oikea taso on varmistettu useilla riippumattomilla tavoilla. Ulkopuolisten kustannusasiantuntijoiden ryhmä sekä kaupungin oma tarkastus on arvioinut kustannusarvion tasoa. Allianssi on varmistanut kustannustasoa kaupunkien yleisesti käyttämällä Forekustannuslaskentajärjestelmän rakennusosalaskennalla.

Kustannusarviossa on varauduttu riskeihin ja mahdollisuuksiin. Riskivaraus on määritetty erikseen allianssin riskeille sekä tilaajien riskeille ja kuvattu tarkemmin liiteaineistossa. Hanke ei varaudu sellaisiin liiteaineistossa kuvattuihin riskeihin, joiden vaikutuksia on käytännössä mahdoton arvioida ja joiden seurauksiin ei käytännössä voida vaikuttaa. Tällaisia ovat esimerkiksi kaavoihin ja lupiin kohdistuvista valituksista johtuvat pitkät odotusajat, työtaistelut, lainsäädännön muutokset, päätöksenteon ja rahoituksen riskit tai muut vastaavat tapahtumat.

Tämä hankepäätös on sidottu MAKU-indeksiin, jolla varaudutaan pitkäkestoisen projektin aikana tapahtuviin kustannustason muutosriskeihin. Hankkeessa seurataan kustannustasoa MAKU-indeksiä yksityiskohtaisempien osaindeksien avulla ja yksittäiset urakat sidotaan soveltuviin osaindekseihin.

Kustannusarvion määrittämisen tavoitteena on ollut tiukka, mutta realistinen kustannusarvio. Kokonaiskustannusarvio ja vertailu 2016 hyväksytyn hankesuunnitelman raitiotieosuuden kustannusarvioon on esitetty liiteaineistossa.

Kalusto, varikko sekä liittyvät hankkeet

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Kruunusillat-raitiotie edellyttää myös kaluston hankintaa ja varikkoa, josta linjoja liikennöidään. Kaluston ja varikon investoinnit eivät kuulu Kruunusillat-hankkeen kustannusarvioon, vaan niistä tehdään erilliset päätökset. Kaluston hankesuunnitelma on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 17.6.2020, 173 §. Hankesuunnitelmassa vaunuja on varauduttu hankkimaan 23 kappaletta yhteensä enintään 97,6 milj. eurolla.

Kruunusillat-raitiotien linjoja varten on suunniteltu oma varikko Laajasaloon. Liikennöinti on mahdollista Kalasataman raitioteiden kautta myös muilta HKL:n varikoilta. HKL päivittää Helsingin raitiotievarikkojen kokonaiskehittämissuunnitelmaa kesän 2021 aikana, jolloin tarkentuu, miltä varikolta Kruunusilltojen liikennöinti on tarkoituksenmukaisinta hoitaa.

Varikosta tehdään oma, Kruunusillat-hankkeesta erillinen hankepäätöksensä. Laajasalon varikkoa on tällä hetkellä suunniteltu toteutettavan asuntojen ja varikon hybridirakennuksena. Tällä hetkellä alustava arvio varikon kustannuksista on 96 milj. euroa.

Kruunusillat-hankkeen rakentamisen yhteydessä on aikataulusyistä johtuen tarpeellista rakentaa myös Kruunusillat-raitiotiehankeeseen kuulumattomia töitä, joilla varmistetaan raitiotiehankeeseen toteutuskelpoisuus. Nämä työt liittyvät alueiden muuhun katurakentamiseen ja ne tulisi toteuttaa riippumatta Kruunusillat-hankkeen toteuttamisesta, mutta Kruunusillat-hankkeen toteuttaminen edellyttää myös näiden hankkeiden toteuttamista samassa aikataulussa. Näiden hankkeiden rahoitus ei sisälly Kruunusillat-hankkeen rahoitukseen eikä nyt päätettävään enimmäishinnan korotukseen vaan niiden rahoitus käsitellään erikseen osana kaupungin talousarviota. Liittyvien hankkeiden toteuttamista koskevat päätökset tehdään toimivaltasäännösten mukaisesti.

Liittyvien hankkeiden osalta rahoitustarve vuosille 2021 -2026 on Helsingin kaupungin osalta n. 225 milj. euroa koskien ensimmäisen vaiheen töitä. Vuoden 2016 Kruunusillat-hankkeen hankesuunnitelman hyväksymisen yhteydessä liittyvien hankkeiden kokonaisuus (noin 50 milj. euroa vuoden 2015 hintatasossa) arvioitiin nyt suunniteltua huomattavasti suppeammaksi. Merkittävimmät muutokset ovat Hakaniemen alueella, jossa Kruunusillat-hankkeen hankesuunnitelman hyväksymisen jälkeen kaavoitettujen uusien tontti- ja ranta-alueiden esirakentamisen sekä Hakaniemenrannan, Sörnäisten rantatien ja Hakaniemensillan uusimisen kustannusten arvioidaan olevan n. 175 milj. euroa vuoden 2021 hintatasossa. Näiden toteuttaminen on aikataulusyistä välttämätöntä ennen raitiotieyhteyden rakentamista.

Aikataulu

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Kruunusillat - hankkeen rakentaminen on tarkoitus käynnistää heti mahdollisen enimmäishinnan korotuspäätöksen jälkeen syksyllä 2021. Aikataulun kannalta kriittisimpiä töitä ovat siltaurakkaan liittyvät vesiluvan alaiset ruoppaustyöt sekä raitiotiehankkeeseen kuulumattomat Hakaniemen alueen esirakentamistyöt.

Nykyisen tavoiteaikataulun mukaisesti rakennustyöt valmistuvat vuoden 2026 loppuun mennessä ja raitiotien matkustajaliikenne on mahdollista aloittaa ensimmäisessä vaiheessa Hakaniemestä Laajasaloon vuoden 2027 alusta. Hakaniemestä yhteyden jatkaminen päärautatiesemalle on alustavasti aikataulutettu toteutettavaksi vuosina 2026-2028. Lopulliseen aikatauluun saattavat vaikuttaa erilaiset hallinnolliset ja tuotannolliset rajoitteet. Tällaisia rajoitteita ovat esimerkiksi keskeneräiset kaavojen tai katusuunnitelmien hyväksyntäprosessit, erilaiset hallinnolliset luvat, rahoituspäätökset, alueelle sijoittuvat rinnakkaishankkeet sekä putki- ja johto-operaattoreiden aikataulutarpeet.

Hakaniemen katu- ja esirakentamisen osalta työt tulee aloittaa vuonna 2021, jotta niiden jälkeen on tavoiteaikataulussa mahdollista toteuttaa raitiotiehankkeen työt.

Hankkeen vaikutukset

Kruunusillat-hankkeen hankearviointiin on tehty päivitys tarkentuneiden suunnitelmien perusteella. Arviointi on esityksen liitteenä. Hankearviointi perustuu Väyläviraston väylähankkeiden arviointiohjeeseen. Hankearvioinnissa Kruunusillat-hankkeen toteuttamista on verrattu Laajasalon joukkoliikenteen järjestämiseen pelkästään bussiliikenteellä Herttoniemen metroaseman kautta. Hankearvioinnin tulos ei ole suoraan vertailukelpoinen aiempaan hankearviointiin muuttuneiden arviointiohjeiden, päivittyneiden yksikköarvojen ja päivittyneen liikennemallin vuoksi.

Kruunusillat-yhteys lyhentää joukkoliikenteen matka-aikoja kantakaupunkiin Kruunuvuorenrannan alueelta merkittävästi, mutta pidentää niitä hieman kaupungin itäosiin johtuen vertailuvaihtoehtoa harvemmasta liityntäbussien vuorovälistä. Yliskylän alueelta raitiotieyhteys nopeuttaa joukkoliikenteen matka-aikoja etenkin itäiseen kantakaupunkiin ja kaupungin itäosiin, mutta hidastaa hieman mm. läntiseen kantakaupunkiin. Raitiotieyhteys keventää Herttoniemeen kulkevan liityntäbussiliikenteen sekä metron kuormitusta merkittävästi.

Vertailuvaihtoehdossa liityntäbussiliikenteen vuoromääriä on lisätty merkittävästi nykyisestä, jolloin Herttoniemen metroaseman suunniteltu uusi bussiterminaali jää alimitoitetuksi. Terminaalin laajentamistarpeet on arvioitu karkeasti. Lisäksi metron ylikuormituksen vähentämiseksi tulisi perustettavaksi uusia tiheävuorovälisiä bussilinjoja Herttoniemestä

Pasilaan ja Rautatientorille, jotka myös tarvitsevat terminaalitilaa linjojen molemmissa päissä. Lisääntyvä liityntäbussiliikenne heikentää Laajasaloon kulkevan autoliikenteen sujuvuutta suhteessa hankevaihtoehtoon.

Siltayhteys tuo valmistuessaan uuden pyöräliikenteen reitin kantakaupungin ja Laajasalon välille ja puolittaa pyöräliikenteen matka-ajat Helsingin keskustan ja Kruunuvuorenrannan välillä reilusta 40 minuutista noin 20 minuuttiin. Keskustan ja Yliskylän välillä uusi reitti ei ole nykyistä lyhyempi, mutta on kokonaisuudessaan baanatasoinen.

Kruunusillat-yhteyden toteuttaminen parantaa joukkoliikennejärjestelmän palvelutasoa ja toimintavarmuutta erityisesti Laajasalossa, mutta metron kapasiteettia keventämällä myös koko Itä-Helsingissä. Kruunusillat-yhteyden myötä Laajasalosta alkavista matkoista 30 % päättyy ydinkeskustaan ja Helsingin niemelle.

Hankearvioinnin päivitys sisältää päivitettyt ennusteet Kruunusillat-yhteyden matkustajamääristä. Ennusteiden perusteella yhteyttä käyttävillä raitiolinjoilla tehdään vuonna 2030 noin 23 000 ja vuonna 2050 noin 27 000 matkaa arkivuorokaudessa. Kruunuvuorensillan ylittää 2030 ennusteen mukaan noin 3750 pyöräilijää arkivuorokaudessa.

Perustarkastelun mukainen hankkeen hyöty-kustannussuhde on 0,45 toteuttamisvuodelle 2026 eli hanke jää alle yhteiskuntataloudellisen kannattavuusrajan (1,0). Vuonna 2016 valmistuneessa hankearvioinnissa hyöty-kustannussuhde oli 0,66 toteuttamisvuodelle 2025. Edelliseen hankearviointiin verrattuna kannattavuutta heikentävät hankkeen kasvaneet investointi- ja liikennöintikustannukset.

Perustarkastelu on tehty Laajasalontielle rajatulle raitiotielle poiketen siten vuoden 2016 arviointikokonaisuudesta. Ollinraition-Ilomäentien osuuden pitäminen hankkeessa mukana laskee hyöty-kustannussuhteen arvoon 0,40. Perustarkastelu eroaa aiemmin laaditusta myös siten, että vertailuvaihtoehdon vaatimat karkeasti arvioidut investointikustannukset mm. Herttoniemen bussiterminaalien laajentamisen osalta on otettu tässä huomioon. Vuoden 2016 hankearvioinnissa näitä oli tutkittu vain herkkyystarkasteluna. Muutoksella on hyöty-kustannussuhdetta parantava vaikutus ja siten perustarkastelun ja vuoden 2016 hankearvioinnin hyöty-kustannussuhteet eivät ole keskenään täysin vertailukelpoisia.

Hankearvioinnin herkkyystarkastelussa on huomioitu keskustan osuuden vaiheittaisen toteuttamisen vaikutus. Arvioitu kahden vuoden välivaihe, jolloin raitiotie päättyy Hakaniemeen, ei tuota niin paljon palvelutasohyötyjä kuin keskustaan ulottuva yhteys, mikä heikentää hieman hankkeen kannattavuutta. Kahden vuoden välivaiheella hyöty-

kustannussuhde heikkenee arviolta 0,02 yksikköä ollen siis noin 0,43. Kannattavuus heikkenee edelleen, jos välivaiheen kesto pitenee.

Hankearvioinnin herkkyystarkasteluna on tutkittu myös Laajasalon varikon toteutumista. Jos varikkoa ei toteuteta, liikennöinti tukeutuisi pääasiallisesti Ruskeasuon varikkoon. Riippuen Ruskeasuon varikon kustannusten jyvittämismallista Kruunusillat-liikennöintiin vuosittainen kustannussäästö Laajasalon varikon investointien lykkäämisestä on 1,3 – 3 milj. euroa. Varikon toteuttamisajankohtaa ja tarkoituksenmukaisinta liikennöintimallia selvitetään HKL:n raitiotievarikkojen kokonaiskehittämissuunnitelman päivityksen yhteydessä.

Hankearvioinnin merkittävin rajoitus liittyy maankäytön kehittymiseen. Käytetyssä hankearviointimallissa oletetaan sama maankäyttö sekä hankkeen toteutuessa, että ilman hanketta. Tällöin ei voida huomioida kaupunkirakenteen tiivistymisestä saatavia hyötyjä eikä hankkeen myötä aikaistuvaa tai lisääntyvää rakentamista. Näillä on kuitenkin merkittävä vaikutus kaupungin talouteen.

Kruunusillat-hankkeen vuonna 2015 valmistuneesta kaupunkitaloudellisesta arviosta on laadittu päivitys. Päivitys on esityksen liitteenä.

Kaupunkitaloudellisen arvioinnin johtopäätöksenä todetaan, että Kruunusillat-hankkeen toteuttaminen nostaa Laajasalossa ydinvyöhykkeen asumiseen kaavoitetun tonttimaan rakennusoikeuden markkinahintatasoa keskimäärin 12 % suhteessa vertailuvaihtoehtoon. Vaikutus on suurin Kruunuvuorenrannassa. Jos hanke toteutuu, uusien alueiden rakentaminen nopeutuu ja täydennysrakentamista tapahtuu enemmän. Vaihtoehtojen väliseksi eroksi rakentamisen määrässä vuoteen 2050 mennessä arvioidaan noin 250 000 k-m² (4 200 asukasta/työpaikkaa), josta neljä viidesosaa Laajasalossa ja loput pääasiassa Kalasataman alueella ja muualla itäisessä kantakaupungissa.

Arvioitujen lisätulojen nykyarvo 30 vuoden ajalle laskettuna on 70 milj. euroa. Lisätulot ovat eivätkä kuitenkaan kata hankkeen investointikustannuksia. Aiempaan arviointiin verrattuna maankäyttötulot ovat kasvaneet, koska Laajasalon rakentamispotentiaali on kasvanut.

Kruunusillat-hankkeen toteuttaminen mahdollistaa Laajasalon alueen kehittämisen edelleen suunnitellusti kestäviin kulkumuotoihin tukeutuva kaupunginosana, joka kytkeytyy tiiviisti kantakaupunkiin. Hankkeen toteuttaminen palvelee myös Laajasalon nykyisiä asukkaita ja koko itäisen Helsingin kehittämistä parantaen liikennejärjestelmän toimintaa ja palvelutasoa.

Hankkeen vaikutukset lipputuloihin, lippujen hintoihin ja kaupungin käyttötalouteen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Kruunusillat-hankkeen vaikutukset joukkoliikenteen lipputuloihin, lippujen hintoihin ja kaupungin käyttötalouteen on arvioitu päivittyneiden investointikustannusten perusteella. Tehtyjen selvitysten perusteella Kruunusillat-hankkeella arvioitiin olevan matkalippujen hintoihin noin 3,6 % (aikaisemmassa arviossa 2,8 %) korotusvaikutus. Helsingin kaupungin HSL-maksuosuuden arvioitiin kasvavan Kruunusillat-hankkeen myötä sen käyttöönottoa seuraavan ensimmäisen vuoden osalta noin 9,9 milj. euroa (aikaisemmassa arviossa 8,7 milj. euroa). Kruunusillat-hankkeen kokonaisvaikutus Helsingin kaupungin käyttötalouteen arvioitiin olevan sen käyttöönottoa seuraavan ensimmäisen vuoden osalta yhteensä 13,2 milj. euroa sisältäen HSL:n maksuosuuden ja HKL:n infratuen (aikaisemmassa arviossa 11,2 milj. euroa kun laskennassa käytetään samaa lainan korkoprosenttia (3 %) kuin päivitettyssä laskelmasa). Vaikutus pienenee jonkin verran seuraavina vuosina poistettavan pääoman korkokulujen pienentymisen myötä.

Laskelma Kruunusillat-hankkeen kokonaisvaikutuksista käyttötalouteen ja lippujen hintoihin on esityksen liitteenä.

Rahoitus

Alkuperäisessä vuoden 2016 hankesuunnitelmassa rahoitus oli jaettu toteuttajaorganisaatioiden silloin laskettujen vastuiden mukaisesti suhteessa 63 % HKL ja 37 % emokaupunki (silloin rakennusvirasto). Nykyisen arvion mukainen raitiotieosuuden kustannusarvion korotus vaikuttaa myös toteuttajaorganisaatioiden rahoitusosuuksiin. Uusi arvio kustannusvastuujasta on n. 68 % HKL ja n. 32 % emokaupunki. Kustannusvastuiden osalta vastuujakoa tarkistetaan tarvittaessa suunnitelmien tarkentuessa enimmäishinnan rajoissa ja se huomioidaan vuositaisessa talousarviovalmistelussa.

Kruunusillat-hankkeeseen on vuoden 2021 hyväksytyssä talousarviossa varattu vuosina 2021-2030 yhteensä 242 milj. euroa (emokaupungin ja HKL:n investoinnit yhteensä) kun nyt esitetty enimmäishinnan 326 milj. euroa mukainen rahoitustarve vuosina 2021-2030 on 306 milj. euroa. Kustannusylitys on siten 64 milj. euroa jakautuen emokaupungin ja HKL:n investointeihin.

Lisäksi hankkeen yhteydessä toteutettavaksi esitettyihin liittyviin hankkeisiin on vuoden 2021 talousarviossa varattu vuosina 2021-2030 yhteensä noin 120 milj. euroa, kun nyt esitetty arvio liittyvien hankkeiden kustannuksista on 230 milj. euroa. Tämän hetkinen arvio kustannusylityksestä on siten 110 milj. euroa vuotuisen vaikutuksen vaihdellessa 5-25 milj. euroa.

Käsittelyn vaiheet

25.08.2021

Kaupunkiympäristölautakunta ja liikenneliikelaitoksen johtokunta esittivät hankkeen enimmäishinnan korottamista kaupunginhallitukselle saman sisältöisillä esityksillään 29.6.2021 ja 1.7.2021. Kaupunkiympäristölautakunnassa esitys syntyi äänestyksen jälkeen, jolloin esittelijän esitys hyväksyttiin äänin 9-4. Asiaa on yhteisvalmisteltu laajasti kaupunginkanslian osastojen ja kaupunkiympäristön toimialan, ml. liikenneliikelaitos, kanssa. Esitys on kaupunkiympäristölautakunnan ja liikenneliikelaitoksen johtokunnan yhteisen ehdotuksen mukainen lukuun ottamatta kaupunginhallituksen antamaa Kaivokadun pysäkkiä koskevaa jatkosuunnitteluohjetta sekä uuteen valmisteluun palauttamaa Laajasalon Ollinraitin ja Ilomäentien raitiotieosuutta.

Kaupunginhallitus toteaa, että vastaisuudessa suurissa investoinneissa on jo hankkeiden suunnittelun alkuvaiheessa kiinnitettävä huomattavasti enemmän huomiota hankkeeseen liittyviin muihin investointitarpeisiin sekä kaupunkitaloudelliseen kannattavuuteen. Mahdollinen siirtyminen suurten hankkeiden kaksivaiheiseen päätöksentekoon olisi omiaan auttamaan kokonaisuuksien hallintaa.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi
Saara Kanto, hankepäällikkö, puhelin: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi
Ville Alajoki, tiimipäällikkö, puhelin: 310 39848
ville.alajoki(a)hel.fi
Artturi Lähdetie, Yksikön johtaja, puhelin: 310 36245
artturi.lahdetie(a)hel.fi

Liitteet

1 Perusteet raitiotieosuuden enimmäishinnan korotukselle

Oheismateriaali

1 Hankepääätös valtuusto 31.8.2016 § 210

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote

Helsingin seudun liikenne -
kuntayhtymä
Helsingin seudun ympäristöpal-

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto
Esitysteksti

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

25.08.2021

Asia/6

velut -kuntayhtymä
Helen Oy
Helen Sähköverkko Oy

Kunnallisvalitus, valtuusto
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunta
Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto
Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto
Liikenneliikelaitoksen johtokunta
Liikenneliikelaitos
Kaupunginkanslia
Kaupunkiympäristön toimiala
Asemakaavoitus

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 16.08.2021 § 566

HEL 2021-006915 T 10 06 00

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää Kruunusillat -hankkeen raitiotieosuuden (Helsingin päärautatieasemalta Laajasalon Yliskylään ja Haakoninlahdelle) vaiheistamisesta ja enimmäishinnan korottamisesta seuraavasti:

A.

Ensimmäisessä vaiheessa rakennetaan raitiotieyhteys Laajasalon Laajasalontieltä Hakaniemeen, jonka osalta hankkeen kokonaiskustannusarvio on 326 miljoonaa euroa joulukuun 2020 kustannustasossa.

B.

Raitiotieyhteyden Hakaniemestä Helsingin päärautatieasemalle suunnittelua ja toteutuksen valmistelua jatketaan ja osuutta koskeva kustannusarvio tuodaan erikseen päätettäväksi.

Vaiheen jatkosuunnittelun lähtökohtana on, että Kaivokadulle ei tarvita erillistä pikaraitiotien päätepysäkkiä, vaan linja kytketään tarkoituksenmukaisella tavalla jatkumaan muuhun raitiotieverkkoon.

Kaupunginvaltuusto päättää tarkistaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti.

Kaupunginhallitus palautti asian uudelleen valmisteltavaksi kohdan C osalta.

Samalla kaupunginhallitus totesi, että vastaisuudessa suurissa investoinneissa on jo hankkeiden suunnittelun alkuvaiheessa kiinnitettävä huomattavasti enemmän huomiota hankkeeseen liittyviin muihin investointitarpeisiin sekä kaupunkitaloudelliseen kannattavuuteen. Mahdollinen siirtyminen suurten hankkeiden kaksivaiheiseen päätöksentekoon olisi omiaan auttamaan kokonaisuuksien hallintaa.

Käsittely

16.08.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Palautusehdotus:

Paavo Arhinmäki: Kaupunginhallitus palauttaa kohdan C uudelleenvalmisteltavaksi siten, että esitystä täydennetään selvityksillä Yliskylän lenkin toteuttamisen tarkemmista kustannuksista ja arvion tarkoituksenmukaisuudesta toteuttaa se muun hankkeen rakentamisen yhteydessä. Esityksen pitää sisältää myös arvio siitä, minkä verran Yliskylän yhteyden rakentaminen maksaisi, jos se tehdään myöhemmin erillisenä hankkeena.

Kannattaja: Daniel Sazonov

Asian käsittelyn keskeyttäminen käsiteltiin ennen keskustelun jatkamista.

Kaupunginhallitus palautti yksimielisesti asian uudelleen valmisteltavaksi kohdan C osalta.

Palautusehdotus:

Marcus Rantala: Asia palautetaan uuteen valmisteluun niin, että nopealla aikataululla selvitetään onko vaihtoehtoja sillalle jotka mahdollistavat toimivan joukkoliikenteen Kruunuvuorenrannalta. Vaihtoehtona voisi olla esimerkiksi yhdistelmä kehitetystä lauttaliikenteestä, sähköbusseista ja Herttoniemen metroasemalle kulkevasta pikaraitiotiestä. Tehdään myös vertailu eri vaihtoehtojen hiilijalanjalkien osalta.

Marcus Rantalan palautusehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Daniel Sazonovin 1. vastaehdotus:

Päätösehdotuksen kohtaan A lisätään:

”Rakentamisen aikana selvitetään, minkälaisilla teknisillä ja toiminnallisilla ratkaisuilla sillan käyttöastetta voitaisiin kasvattaa esimerkiksi mahdollistamalla päästöttömille ajoneuvoille sillan käyttö.”

25.08.2021

Kannattaja: Marcus Rantala

Daniel Sazonovin 2. vastaehdotus:

Päätösehdotuksen kohtaan B lisätään:

”Vaiheen jatkosuunnittelun lähtökohtana on, että Kaivokadulle ei tarvita erillistä pikaraitiotien päätepysäkkiä, vaan linja kytketään tarkoituksenmukaisella tavalla jatkumaan muuhun raitiotieverkkoon.”

Kannattaja: Reetta Vanhanen

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Daniel Sazonovin 2. vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

Daniel Sazonovin 3. vastaehdotus:

Lisätään päätösehdotukseen:

”Samalla kaupunginhallitus toteaa, että vastaisuudessa suurissa investoinneissa on jo hankkeiden suunnittelun alkuvaiheessa kiinnitettävä huomattavasti enemmän huomiota hankkeeseen liittyviin muihin investointitarpeisiin sekä kaupunkitaloudelliseen kannattavuuteen. Mahdollinen siirtyminen suurten hankkeiden kaksivaiheiseen päätöksentekoon olisi omiaan auttamaan kokonaisuuksien hallintaa.”

Kannattaja: Reetta Vanhanen

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Daniel Sazonovin 3. vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Daniel Sazonovin 1. vastaehdotuksen mukaisesti muutetuna

Jaa-äännet: 9

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Jussi Halla-aho, Minja Koskela, Johanna Nuorteva, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen

Ei-äännet: 5

Anniina Iskanius, Marcus Rantala, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Maarit Vierunen

Tyhjä: 1

Juhana Vartiainen

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 9 - 5 (1 tyhjä).

25.08.2021

Asia/6

09.08.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi
Saara Kanto, hankepäällikkö, puhelin: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi
Ville Alajoki, tiimipäällikkö, puhelin: 310 39848
ville.alajoki(a)hel.fi
Artturi Lähdetie, Yksikön johtaja, puhelin: 310 36245
artturi.lahdetie(a)hel.fi

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 01.07.2021 § 109

HEL 2021-006915 T 10 06 00

Päätös

Johtokunta esitti osaltaan kaupunginhallitukselle Kruunusillat raitiotie-hankkeen (Helsingin päärautatieasemalta Laajasalon Yliskylän keskusta- ja Haakoninlahdelle) raitiotieosuuden enimmäishinnan korottamista ja vaiheistamista seuraavasti:

A.

Ensimmäisessä vaiheessa rakennetaan raitiotieyhteys Laajasalon Laajasalontieltä Hakaniemeen, jonka osalta hankkeen kokonaiskustannusarvio on 326 miljoonaa euroa (MAKU-indeksi 103,1 joulukuu 2020, kun 2015=100).

B.

Raitiotieyhteyden Hakaniemi-Helsingin keskusta suunnittelua ja toteutuksen valmistelua jatketaan ja osuutta koskeva kustannusarvio tuodaan erikseen päätettäväksi.

C.

Raitiotieyhteyttä Laajasalon Ollinraition ja Ilomäentien kautta Reposalmentielle ei toistaiseksi toteuteta. Mikäli se myöhemmin päätetään toteuttaa, enimmäishinta ja toteutusaikataulu tuodaan erikseen päätettäväksi.

Johtokunta tarkisti pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti.

23.06.2021 Pöydälle

Esittelijä

yksikön johtaja

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

FI02012566

25.08.2021

Asia/6

Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Ville Alajoki, tiimipäällikkö, puhelin: 310 39848

ville.alajoki(a)hel.fi

Niko Setälä, projektipäällikkö, puhelin: 310 37031

niko.setala(a)hel.fi

Artturi Lähdetie, yksikön johtaja, puhelin: 310 35245

artturi.lahdetie(a)hel.fi

Jari Kivi, projektipäällikkö, puhelin: 310 20258

jari.kivi(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 29.06.2021 § 368

HEL 2021-006915 T 10 06 00

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti osaltaan kaupunginhallitukselle Kruunusillat raitiotiehankkeen (Helsingin päärautatieasemalta Laajasalon Yliskylän keskustaan ja Haakoninlahdelle) raitiotieosuuden enimmäishinnan korottamista ja vaiheistamista seuraavasti:

A.

Ensimmäisessä vaiheessa rakennetaan raitiotieyhteys Laajasalon Laajasalontieltä Hakaniemeen, jonka osalta hankkeen kokonaiskustannusarvio on 326 miljoonaa euroa (MAKU-indeksi 103,1 joulukuu 2020, kun 2015=100)

B.

Raitiotieyhteyden Hakaniemi-Helsingin keskusta suunnittelua ja toteutuksen valmistelua jatketaan ja osuutta koskeva kustannusarvio tuodaan erikseen päätettäväksi.

C.

Raitiotieyhteyttä Laajasalon Ollinraitin ja Ilomäentien kautta Reposalmentielle ei toistaiseksi toteuteta. Mikäli se myöhemmin päätetään toteuttaa, enimmäishinta ja toteutusaikataulu tuodaan erikseen päätettäväksi.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti tarkistaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti.

Käsittely

29.06.2021 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Risto Rautava: Kohdaksi D lisätään: Selvitetään vuoden 2021 loppuun

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

25.08.2021

Asia/6

mennessä, minkälaisilla teknisillä ja toiminnallisilla ratkaisulla sillalla voitaisiin mahdollistaa sähköbussi- ja taksiliikenne.

Kannattaja: Laura Rissanen

Vastaehdotus:

Atte Kaleva: Ennen asian tuloa valtuuston päätettäväksi selvitetään tarkentuneiden tietojen valossa millä tavalla silta/raitiotieratkaisu voitaisiin korvata esim. lautoilla ja sähköbusseilla.

Atte Kalevan vastaehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Kohdaksi D lisätään: Selvitetään vuoden 2021 loppuun mennessä, minkälaisilla teknisillä ja toiminnallisilla ratkaisulla sillalla voitaisiin mahdollistaa sähköbussi- ja taksiliikenne.

Jaa-äännet: 9

Mia Haglund, Eveliina Heinäluoma, Nuutti Hyttinen, Noora Laak, Jape Lovén, Amanda Pasanen, Tuomas Rantanen, Anni Sinnemäki, Mikko Särelä

Ei-äännet: 4

Sirpa Asko-Seljavaara, Atte Kaleva, Risto Rautava, Laura Rissanen

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin äänin 9-4.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Ville Alajoki, tiimipäällikkö, puhelin: 310 39848
ville.alajoki(a)hel.fi
Niko Setälä, projektipäällikkö, puhelin: 310 37031
niko.setala(a)hel.fi